

Opgrimbie, schepenbank gichten 1732-1743

Inleiding

In het Ancien regime had de meerderheid van Limburgse dorpen een schepenbank. Een van de taken van de schepenbank was de registratie van transacties of overdrachten, al dan niet eerder voor een notaris verleden. De registratie van overdrachten betreffen onder andere:

- koop- en verkoopakten van onroerende goederen;
- obligaties of leningen met een borgstelling of onderpand (rentecreaties);
- schenkingen onder levenden (donaties *inter vivos*);
- testamenten;
- boedelscheidingen (*partagie* of akten van scheiding en deling);
- verheffingen (*relieven*);
- vernaderingen (*naasting* of *beschudding*)
- erfmingelingen (*permutatie* of ruiling van onroerende goederen).

Deze overdrachten of gichten vormen een bijkomende bron om de familie geografisch en sociaal verder te bepalen. Hieronder krijg je samenvattend de inhoud van de geregistreerde transacties tussen 12 oktober 1732 en 5 september 1743. ¹ De kolommen in de bewerking geven respectievelijk de datum van de registratie aan, de folio en een samenvatting van de inhoud van de akte.

Je kan tegen betaling een digitale kopie van de geregistreerde akte van de schepenbank via het Rijksarchief van Hasselt bekomen of kosteloos zelf ter plaatse gaan om de stukken in te zien. ² In dit register vind je slechts 2 akten die eerder voor een notaris verleden werden, namelijk voor notaris Van Ormelingen van Tongeren en notaris Hermanus Booten van Mechelen-aan-de-Maas. De scans van de akten van beide notarissen zijn raadpleegbaar via www.familysearch.org. Niet elke verleden notarisakte werd voor een schepenbank geregistreerd. In dat verband is grasduinen in het geheel van akten van notaris Hermanus Booten leerrijk. Mits gratis ingelogd op FamilySearch, kan je notaris Booten zijn akten [hier](#) raadplegen.

Voor het gemak zijn in deze bewerking van het schepenbankregister de oude spellingen van dorps- of stedennamen geformaliseerd en enkel in hun moderne vorm terug te vinden. *Mechelen* en *Mechelen op die Maese* wordt uniform als Mechelen-aan-de-Maas en *Grimbij* als Opgrimbie weergegeven. Lokale toponiemen van velden, akkers en dergelijke heb ik in hun originele vorm en al hun varianten laten staan, net zoals de persoonsnamen.

Je kan gemakkelijk met Ctrl-F het gehele bestand doorzoeken.

Kenneth Booten

Februari 2022

¹ Het archief van de schepenbank van Opgrimbie wordt in het Rijksarchief van Hasselt bewaard. De bewerking hieronder betreft Schepenbank Opgrimbie (toegang 854), inventarisnummer 2.

² Je kan je aanvraag richten via rijksarchief.hasselt@arch.be

DATUM	FOLIO	OMSCHRIJVING
12/10/1732	1v	<p>Registratie verkoopakte, waarbij</p> <p>Arnold Penders, gehuwd met Johanna Catarina Deckers</p> <p>verkoopt aan</p> <p>Jan van Hees, gehuwd met Mechel Raeckels en zijn kinderen</p> <p>4 grote roeden schatvrij land gelegen te Opgrimbie, waarvan 1 grote roede ressorteert onder het graafschap Rekem.</p> <p>Reingenoten: ter eenre naar Mechelen-aan-de-Maas Thijs Tans, ter andere zijde ter sonnen onderganck het klooster van Hocht, ter sonnen opganck Jan Aerts</p> <p>Prijs: 50 gulden (per grote roede), lijkoop, 1 stuiver godshelder</p>
14/04/1733	2r	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Matthijs Crijns, gehuwd met Catarina Coenen van</p> <p>1) een bunder bos.</p> <p>Reingenoten: naar de heide de <i>honsbeeck</i>, naar de Maas de <i>lantsstraet</i>.</p> <p>2) huis en hof gelegen te Opgrimbie, 3 morgen groot.</p> <p>Reingenoten: naar de heide Vaes Hermans, naar de Maas Piter Stans.</p> <p>3) 4 grote roeden in de <i>wijnhoff</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht Jan Bessemers, nederwaarts Merten Tans.</p> <p>4) 4 grote roeden graswasch in de <i>hoefstakel</i> (?).</p> <p>Reingenoten: naar de heide Cobus Mulckens, naar de Maas Dries Hermans.</p>

		<p>5) 6 grote roeden gelegen omtrent het <i>slaaplaaken</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas de pastoor van Opgrimbie.</p> <p>6) 3 morgen daaromtrent gelegen en achter de <i>peertsweijde</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas de pastoor van Opgrimbie.</p> <p>7) een half bunder <i>Savel lant</i> gelegen omtrent den <i>Hooghen Reijn</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas de pastoor van Opgrimbie.</p> <p>8) een morgen gelegen <i>op den Savel</i>, uitschietende op de <i>heerbaene</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht Jan Crijns, naar Mechelen-aan-de-Maas Dries Tans.</p> <p>9) 6 grote roeden gelegen in de <i>hoeck van twist</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de vrouwe van het klooster te Rekem, naar Mechelen-aan-de-Maas de abdis van Hocht.</p>
(14/04/1733?)	2r-2v	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Maria Hermans, gehuwd met Piter Nullens vanwege de dood van Catharina van Glabbeek van</p> <p>4 grote roeden vijvers</p> <p>Reingenoten: boven de abdis van Hocht, nederwaarts Dries Heijdens.</p>
30/10/1734	2v	<p>Registratie verkoopakte, waarbij</p> <p>Andries Heinus, gehuwd met Elisabeth Ghonissen verkoopt aan</p>

		<p>Marten Stans</p> <p>een morgen land in het <i>Anckedael</i> te Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: naar Mechelen-aan-de-Maas Marten Stans, naar Rekem het klooster van Rekem.</p> <p>Prijs: 31 rijksdaalders, lijkoop, 5 stuiver godshelder.</p>
16/01/1736	3r	<p>Registratie verheffing, waarbij</p> <p>Hendrick Meijers, gehuwd met Marie Thijs verheft</p> <p>4 grote roeden weijwas gelegen te Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: boven Dirick Keerens, onder de weduwe Jenne Gonissen.</p>
27/07/1738	3r-3v	<p>Registratie verheffing, waarbij</p> <p>Herman Francot, gehuwd met Lijsbeth Crijns verheft na de dood van Jan Jacobs</p> <p>1) Huis en hof, een bunder groot.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht Joannes Coox, naar de heide de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>heere straet</i>.</p> <p>2) een half bunder.</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de <i>heere straet</i>, naar de heide de weduwe Stans, naar Mechelen-aan-de-Maas Reijner van Herck.</p> <p>3) half bunder gelegen <i>op den Opgrimbij Savel</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Boorseme de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas Willem Hermens.</p> <p>4) een kempken, 3 en een halve morgen groot.</p> <p>Reingenoten: opwaarts de heide, neerwaarts de pastoor, naar Mechelen-aan-de-Maas Theunis Gonissen.</p>

27/07/1738	3v-4r	<p>Registratie verkoopakte, waarbij</p> <p>Herman Francot, gehuwd met Lijsbet Crijns</p> <p>verkoopt aan</p> <p>Hendrick Engelen, inwoner van Opgrimbie</p> <p>3,5 morgen kempke omtrent de <i>houstaten</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de heide de <i>houstaten</i>, naar Boorseme de pastoor van Opgrimbie, naar Mechelen-aan-de-Maas Theunis Gonissen</p> <p>Prijs: 410 gulden, lijkoop, 5 stuiver godshelder</p> <p>200 gulden van de koopprijs worden Hendrick Engelen voorgesloten door de pastoor van Opgrimbie uit de gelden van de kerk. Engelen zal hiervoor intrest betalen.</p>
12/12/1738	4r-4v	<p>Registratie erfmangling tussen</p> <p>pastoor Josephus Camps (partij 1) en</p> <p>Piter Stans (partij 2)</p> <p>4 grote roeden.</p> <p>Reingenoten: boven Piter Stans, onder Jan Crijns</p> <p>Het perceel is met cijns belast en met kapoenen.</p> <p>Deze 4 roeden geeft partij 1 aan partij 2.</p> <p>Omgekeerd geeft partij 2 aan partij 1:</p> <p>4 grote roeden.</p> <p>Reingenoten: boven de koster Matthias Crijns, onder de pastoor.</p> <p>Het perceel is belast met 2 vaten koren.</p>
14/04/1739	5r	<p>Registratie verheffing, waarbij</p> <p>Heijliger Stans, jongman,</p>

		<p>verheft voor zichzelf als voor zijn zussen en broers</p> <p>1) een morgen land <i>op de Saevel</i>.</p> <p>Reingenoten: boven de pastoor, onder de abdis van Hocht.</p> <p>2) een morgen land gelegen op de <i>Crooncanjel</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de heide Anna Gonissen, naar de Maas Thomas Mulckens.</p> <p>3) een weide genaamd <i>t'veltzettje</i>, 1 morgen groot.</p> <p>Reingenoten: naar de Heide Anna Gonissen, onder Anna Gonisse.</p> <p>4) een morgen gelegen op de <i>wintmolenwegh</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de Maas de erfgenamen Jan Crijns, naar de heide Cobus Mulckens.</p> <p>5) 1,5 morgen op de <i>wintmolenwegh</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de Maas de weduwe Matthijs Stans, naar de heide de abdis van Hocht.</p> <p>6) 1,5 morgen in <i>anckendael</i> gelegen.</p> <p>Reingenoten: het klooster van Rekem, onder de pastoor van Opgrimbie.</p> <p>7) drie roeden gelegen op den <i>honsacker</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de heide de abdis van Hocht, onder Cobus Mulckens.</p> <p>De percelen komen af van schepen Tans zaliger.</p>
14/04/1739	5r-5v	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Jan Stans, gehuwd met Elisabeth Heijtenisse en zijn consoorden</p> <p>1) 3 roeden in <i>slaeplick</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de heide Anna Gonisse.</p> <p>2) een half bunder <i>Savel lant</i>.</p>

		<p>Reingenoten: naar Opgrimbie Vaes Hermens, naar Mechelen-aan-de-Maas Matthijs Stans.</p> <p>3) een morgen bos.</p> <p>Reingenoten: boven de <i>heere straet</i>, onder Erken Thijs.</p>
30/01/1740	5v-6r	<p>Registratie obligatie, waarbij</p> <p>Hermanus Francot, gehuwd met Lijsbet Crijns</p> <p>50 gulden aan 5 schellingen rente leent van</p> <p>Remigius Crijns, jongman</p> <p><u>Borgstelling:</u></p> <p>0,5 bunder akkerland op de <i>Grimmender Zavel</i>.</p> <p>Reingenoten: naar de heide de <i>heere baene</i>, naar de Maas de abdis van Hocht, naar Opgrimbie Willem Hermens.</p>
01/05/1741	6r-6v	<p>Registratie obligatie, waarbij</p> <p>Andries Hermans, gehuwd met Mechel Besemers</p> <p>50 gulden leent van</p> <p>Lendert Meijers</p> <p><u>Borgstelling:</u></p> <p>1) Huis en hof worden te Opgrimbie</p> <p>Reingenoten: naar Maastricht de abdis van Hocht, naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>gemeene straet</i>.</p> <p>2) een morgen land te Mechelen die in belening aan de geldschieder worden gegeven voor een periode van 6 jaar.</p> <p>Mocht Andries Hermans komen te sterven binnen de zes jaar, dan moet Lendert Meijers het perceel verlaten, omdat het perceel toekomt aan Maria Helena Hermans.</p>

23/06/1741	6v	<p>Registratie verkoopakte, waarbij</p> <p>Dieu Donne Crijns</p> <p>verkocht heeft aan</p> <p>Heijliger Stans, jongman, wonende te Daalgrimbie</p> <p>een halve morgen land te Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: boven Heijliger Stans, onder naar de Maas de abdis van Hocht.</p> <p>Prijs: 100 gulden, dewelke betaald werden op 09/02/1741.</p>
(23/06/1741?)	7r	<p>Registratie verheffing door</p> <p>de erfgenamen en schoonbroers van Geurt Stouten, te weten</p> <p>Geurt Stouten, jongman, tezamen met zijn broer Arnoldus Stouten, ook jongman, Claes Gerrit Paulussen en Lenaert Meijers</p> <p>van een huis en hof, gelegen te Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: boven Jan Campsteijn, naar de heide de <i>gemeene straet</i>, onder naar Mechelen-aan-de-Maas de pastoor van Opgrimbie.</p> <p>N.B.: Bij de registratie staat geen concrete datum vermeld. Mogelijks is het dezelfde datum als de registratie daarvoor.</p>
(23/06/1741?)	7r	<p>Registratie verkoopakte, waarbij</p> <p>Claes Coox, Gerrit Paulussen en Lenard Meijers</p> <p>hun aandeel verkopen</p> <p>aan Geurt en Arnoldus Stouten</p> <p>in het huis en hof te Opgrimbie (zie vorige registratie), belast met 2 kapoenen aan de abdis van Hocht en met 5 stuiver ten behoeve van de pastoor te Opgrimbie.</p>

		<p>Prijs: 300 gulden</p> <p>N.B.: Er werd geen datum vermeld, enkel dat deze registratie op dezelfde datum plaatsvond als de vorige.</p>
30/04/1743	7v	<p>Registratie akkoord tussen</p> <p>Herman Hermans, gehuwd met Barbara Holsbour en zijn stiefmoeder Gertruijt Ragels (Rachels) ter eenre</p> <p>en</p> <p>Barbara Hermans, dochter van Joannes Hermans ter andere</p> <p><u>Akkoord:</u></p> <p>Alle schulden en lasten die wijlen Willem Hermans (=de vader van Herman) heeft nagelaten en waarvan Herman de percelen heeft gekregen, zal Herman Hermans ook betalen.</p> <p>Barbara Hermans krijgt een perceel volgens notariële akte verleden van 11 grote roeden, gelegen te Mechelen-aan-de-Maas.</p>
30/04/1743	8r	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Herman Hermans, gehuwd met Barbara Houlsbour, na de dood van zijn vader Willem Hermans</p> <p>van een huis en hof gelegen te Opgrimbie, 3 morgen groot.</p> <p>Reingenoten: boven de weduwe Anna Gonissen en Paque Godatz, onder de pastoor, naar Boorsem Matthijs Crijns.</p>
30/04/1743	8r	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Dirick Stans, gehuwd met Maria Mullens</p> <p>van</p> <p>1) een morgen bos.</p>

		<p>Reingenoten: boven de comparant en Heijliger Stans, onder Peter Gonissen.</p> <p>2) 4 grote roeden groes in de <i>hoogstaeten</i>.</p> <p>Reingenoten: boven Christian Bollen, onder Pieter Gonissen.</p>
12/03/1743	8r-8v	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Caspar Coemans, gehuwd met Anna Smeets, vanwege het afsterven van pastoor Camps</p> <p>van</p> <p>een morgen land gelegen te Opgrimbie, genaamd <i>in anckendael</i>.</p> <p>Reingenoten: boven pastorijland, naar Maastricht Cobus Mulckens.</p>
12/03/1743	8v	<p>Registratie belening, aangenomen door</p> <p>Lenart Meijers, gehuwd met Elisabeth Stouten</p> <p>op 4 grote roeden land gelegen te Mechelen, uitschietende in de <i>Boorsemer Delle</i>.</p> <p>Reingenoten: boven naar Maastricht Nelis Nelissen, naar Mechelen-aan-de-Maas Pieter Gorissen</p> <p>In ruil voor het perceel te belenen voor een periode van 6 jaar heeft Lenart uitbetaald aan Dries (=Dirick) Hermens, gehuwd met Mechel Besmers een som van 50 gulden. De belening was ingegaan op 01/08/1742.</p> <p><u>Borgstelling Dirick Hermens:</u></p> <p>Huis en hof gelegen te Opgrimbie.</p>
16/03/1743	9r	<p>Registratie verheffing door</p> <p>Remigius Crijns, na de dood van zijn vader Jan Crijns</p>

		<p>van</p> <p>1) een half bunder akkerland gelegen in het <i>Slaeplaecken</i>.</p> <p>Reingenoten: boven Piter Stans, naar Mechelen-aan-de-Maas de weduwe Paecque Hoodage, naar Boorsem de abdis van Hocht.</p> <p>2) een morgen gelegen op de <i>Boorsemer wegh</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Opgrimbie de weduwe Matthijs Stans, naar Boorsem de abdis van Hocht.</p> <p>3) 4 grote roeden gelegen te Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: boven de <i>gemeene straet</i>, naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>steege</i>, naar Boorsem Pieter Stans.</p>
16/03/1743	9r-10v	<p>Registratie erfmangeling verleden voor notaris Hermanus Booten te Mechelen-aan-de-Maas op 23/02/1743, waarbij</p> <p>Peter Gorissen, gehuwd met Oda Hermens, inwoner van Daalgrimbie</p> <p>Percelen (erven) ruilt met</p> <p>Remigius Crijns, jongman, inwoner van Opgrimbie</p> <p>1/3 gedeelte van een huisplaats en hof te Opgrimbie, het geheel een bunder groot.</p> <p>Reingenoten: naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>kerckstraet</i>, naar den Bosch de erfgenamen Peter Thijs, opperwaarts de <i>steege</i>.</p> <p>Dit was Peter Gorissen toegevallen bij akte van scheiding en deling.</p> <p>Het perceel is voor het geheel belast met 5 vaten rogge erfpacht jaarlijks aan het klooster van Hocht, een kop zaad aan de kerk van Opgrimbie en 33 oord cijns aan het klooster van Hocht, 2 kapoenen aan de markies van Pietersheim en 12 stuiver cijns aan de pastorij van Opgrimbie en 11 oord cijns aan de kerk van Opgrimbie.</p> <p>Remigius Crijns draagt in ruil over aan Peter Gorissen het volgende:</p>

		<p>Een halve morgen akkerland gelegen in de jurisdictie van Mechelen-aan-de-Maas aan de <i>heulft</i> in den <i>Daeler Savel</i>.</p> <p>Reingenoten: boven de heer Hendrik Heris, onder Laurens Gonnissen.</p> <p>Het perceel is enkel belast met de ordinaire schat, cijns en de tiende.</p> <p>Remigius Crijns zal daarenboven nog uitkeren aan Peter Gorissen een bedrag van 9 rijksdaalder of 36 gulden.</p> <p>Getuigen: Louis Beckers, Reijnder van Herck, beiden inwoners van Mechelen-aan-de-Maas.</p>
05/09/1743	10v-12v	<p>Registratie obligatie verleden voor notaris C. Van Ormelingen op 28/04/1743 te Tongeren, waarbij</p> <p>Remigius Crijns, inwoner van Opgrimbie</p> <p>250 gulden aan 4,5% rente leent van</p> <p>oud-burgemeester en schepen Kempeners,</p> <p><u>Borgstellingen:</u></p> <p>1) half bunder land te Opgrimbie in het <i>Slaeplaecken</i> gelegen.</p> <p>Reingenoten: boven Peter Stans, naar Mechelen-aan-de-Maas de weduwe Pacque Hodage, naar Boorseme de abdis van Hocht.</p> <p>2) een morgen gelegen op de <i>Borssemer wegh</i>.</p> <p>Reingenoten: naar Opgrimbie de weduwe Matthijs Stans, naar Boorseme de abdis van Hocht.</p> <p>3) 4 grote roeden gelegen in Opgrimbie.</p> <p>Reingenoten: boven de <i>gemeijne straet</i>, naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>steege</i>, naar Boorseme Peter Stans.</p> <p>De percelen zijn los en vrij, verhoffen op 16/03/1743 door Remigius Crijns, na de dood van zijn vader Jan Crijns.</p>

	<p>4) 1/3 van een hof en huis gelegen te Opgrimbie, het geheel circa 1 bunder groot.</p> <p>Reingenoten; naar Mechelen-aan-de-Maas de <i>kerckstraet</i>, naar de Bosch de erfgenamen Jan Crijns en de erfgenamen Peter Thijs, opwaarts de <i>steege</i>.</p> <p>Dit werd bij erfmingeling (zie vorige gicht) verkregen van Peter Gorissen, volgens akte verleden voor notaris Hermanus Booten de dato 23/02/1743 en gegicht op 16/03/1743.</p> <p>Getuigen: Lambrich van Ormelingen, Elisabeth Raemen</p>
--	--